

Rammeplaner for lærerutdanningene trinn 8 – 13

I dette dokumentet gir Skolelederforbundet sitt syn på rammeplanutvalgenes forslag til rammeplaner for lærerutdanning, trinn 8 – 13. Dokumentet tar kronologisk stilling til forskriftsforslagene slik de står presentert i høringsbrev av 31. august 2012.

Generelt

Slik Skolelederforbundet ser det må det viktigste målet med rammeplaner for lærerutdanningene være å sikre rekruttering av dyktige og kvalifiserte lærere. Oppjustering av faglige krav og en bedre integrering av praksis i utdanningene er noe som må prioriteres i denne sammenhengen. Et tett samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet er for det andre kanskje den viktigste veien mot kvalitetsheving av rammeplanene, da vi som skoleledere ser spriket mellom kompetansen lærerne går ut med og den som behøves i den praktiske skolehverdagen. Vi gir vår tilslutning til eventuelle forskriftsendringer som understøtter økt kvalitet, men ser det samtidig som nødvendig å påpeke ytterligere forbedringspotensial og/eller svakheter med forskriftsforslagene som presentert under.

Forslag til forskrift for faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag

Skolelederforbundet støtter ikke at det ikke kreves karakteren 3 eller bedre i matematikk for opptak. Grunnet matematikkfagets avgjørende rolle som bærende faglig bjelke i lærerutdanningen, synes vi dette forslaget vitner om et for lavt ambisjonsnivå på vegne av kommende lærere i praktisk-estetiske fag. Statusheving kommer gjennom kravsetting, ikke redusering av standarder, og vi er av den oppfatning at statusheving (gjennom riktige karakterkrav) er en mer offensiv rekrutteringsstrategi enn å redusere inntakskravene i matematikk. I både norsk og matematikk må det settes krav til minimum karakteren 3. Parallelt med dette ber vi departementet reflektere over muligheten for en gjennomgripende endring i lærerutdanningsforskriftene som helhet, nemlig et betydelig insentiv knyttet til gjennomførelse av lærerutdanningen. Ettergivelse av studielån kan være et slikt tiltak.

Forslag til forskrift for lektorutdanning for trinn 8 – 13

Skolelederforbundet støtter at lektorutdanningen skal være lagt til mastergradsnivå. I denne sammenhengen er det også naturlig å nevne at denne utdanningen må være praksisrelatert. Derfor burde det vurderes om fag og didaktikk kan slås sammen til et profesjonsfag og ha fokus på å lære studentene praktisk og effektiv yrkesutførelse. Forslag om stopp-punkt i form av en fordypningsoppgave støttes, men det bør vurderes å forplikte oppgaven til å hente sitt innhold fra profesjonsfaget, og ikke være en oppgave med rent faglig innhold fra fag 1 eller fag 2. Dette er uklart i forslaget og må presiseres.

Forslaget til forskrift for praktisk-pedagogisk utdanning

Skolelederforbundet gir i utgangspunktet vår tilslutning til kravet om to undervisningsfag for opptak, der et av dem skal ligge på mastergradsnivå. Men vi utelukker viktige grupper dersom mastergrad skal være et krav. Det er viktig med høy faglig kompetanse, men med tanke på det store spennet det er mellom undervisning på 8. trinn og undervisning i samme fag på 13. trinn, er kravet om mastergrad i ett av undervisningsfagene unødvendig. Skulle kravet om ett fag på masternivå og minimum to undervisningsfag bli vedtatt, bør det være en generell formulering i forskriften som gir institusjonene anledning til å ta opp studenter uten mastergrad, og med bare ett undervisningsfag i fag der det er stor etterspørsel i skolen. Likevel vil et masterkrav utvilsomt kunne øke yrkesstatusen, primært innenfor studiespesialiserende programfag. Ideelt burde disse kandidatene besitte denne formalkompetansen innen typiske og

sentrale undervisningsfag, for å maksimere verdien av de økte kravene til fagtyngde. I tillegg mener Skolelederforbundet at det bør være en gulrot i andre enden av utdanningsløpet for disse kandidatene, når man stiller slike krav. Et eksempel kan være f. eks ettergivelse av studielån, hvis studiet gjennomføres på normert tid, som nevnt innledningsvis.

Forslag til forskrift for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag.

Dette forslaget medfører en viktig justering av forslaget over og gis tilslutning fra Skolelederforbundet. Årsaken er i stor grad rekrutteringsspørsmålet. Vi ser allerede at det skorter noe på faglærte og motiverte lærerkandidater fra praksisfeltet. Vi må vokte oss for avskrekke potensielt svært verdifulle yrkesfagslærere ytterligere med store eller lite formålstjenelige krav til formalkompetanse. Unntakene i dette forslaget som pålegger kandidatene å ha en grad på profesjonsrettet bachelornivå, er i våre øyne uttrykk for en realistisk og formålstjenelig ambisjon, som forhåpentligvis kan øke både status, rekruttering, og ikke minst – kompetanse. En systematisk og standardisert vurdering av realkompetanse er likeledes fortsatt nødvendig, fordi at søkere om opptak med fagbrev bør få anerkjent sin kompetanse fra praksisfeltet på en formålstjenelig måte.

Skolelederforbundet er først og fremst opptatt av at egnede, motiverte yrkesfagslærerkandidater skal gis muligheten til en lærerkarriere, forutsatt at fagligheten holder mål. Derfor bør det også åpnes for at kandidater med 2-årig teknisk fagskole, fagbrev og praksis bør kunne ta PPU. Oppsummeringsmessig bør PPU for yrkesfaglærere fortsatt omfatte studenter med fagbrev og relevant yrkesteoretisk utdanning og studenter fra 3-årige relevante profesjonsrettede bachelorutdanninger. Det foreliggende forslag løser ikke problematikken rundt eksempelvis sivilingeniører, veterinærer og teologer sin undervisningskompetanse. Sivilingeniører vil f.eks. innenfor en snever vurdering av kompetanse i skolefag, ha for få studiepoeng til å oppnå undervisningskompetanse i et realfag der de er åpenbart kvalifisert, f.eks. matematikk. Tilsvarende gjelder for en rekke andre studier, og ekskluderer mange godt utdannede kandidater fra å søke lærerstilling.